

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 29 november 2016

Betreft: Update vertrouwensexperiment Participatiewet

Registratienummer: 16.44

Geachte leden van de raad,

Eén van de kernopgaven vanuit de Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 is de begeleiding van inwoners op hun weg naar economische zelfstandigheid en persoonlijke ontwikkeling. Immers, pas wanneer de bestaanszekerheid gegarandeerd is, ontstaat er ruimte voor verdere ontwikkeling en zijn mensen beter in staat te investeren in zichzelf en in hun omgeving. Door de deelnemers aan het interactieve regionale beleidsproces van Ervaren, Verbeteren en Innoveren is in dit kader uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor de bestrijding van armoede en het bieden van bestaanszekerheid. Meer specifiek zien zij graag de mogelijkheden voor experimenten met een basisinkomen uitgewerkt.

In de regionale Toekomstagenda staat daarom als concreet resultaat benoemd dat (uiterlijk) op 31 december 2018: *“is onderzocht of en hoe een experiment met het basisinkomen kan worden uitgevoerd en welke mogelijkheden het Rijk hiervoor biedt. Als de uitkomsten van dit onderzoek positief zijn en een experiment gestart is, zijn de eerste resultaten bekend.”*

De gemeente Maastricht heeft, ambtelijk en bestuurlijk, het voortouw genomen om die mogelijkheden in kaart te brengen. Tijdens diverse bijeenkomsten is gesproken over de verschillende ideeën met betrekking tot een mogelijk experiment en is informatie gedeeld over het landelijke proces. Hierbij is heel nadrukkelijk ingegaan op de keuze om via een denktank een eigen experimentvoorstel te ontwikkelen of om aan te sluiten bij de opzet van één van de vier gemeenten die het verst zijn in hun planvorming: Groningen, Tilburg, Utrecht en Wageningen. Uiteindelijk is besloten om:

- Samen met de andere Maastricht-Heuvellandgemeenten een vertrouwensexperiment Participatiewet uit te voeren, zodra de staatssecretaris Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) daartoe de mogelijkheid biedt;
- Hiervoor geen eigen experiment te ontwikkelen, maar aan te sluiten bij de projectopzet van de gemeente Utrecht.

Hierbij is aangetekend dat de definitieve invulling van een experimenteeropzet pas kan plaatsvinden wanneer de kaders van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) duidelijk zijn. Inmiddels heeft de staatssecretaris de AMvB (Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet) ingediend voor besluitvorming door de Tweede en Eerste kamer. Dit, ondanks een negatief advies van de Raad van State. De inhoud noopt dan ook tot herbezinning.

Inhoud AMvB

Na bestudering van de AMvB kan worden geconcludeerd dat deze afwijkt van de eerdere ideeën die gemeenten hadden over experimenteren met een regelluwe bijstand en het meten van de effecten in brede zin. De AMvB schrijft gedetailleerd voor uit welke groepen een experiment moet bestaan, welke randvoorwaarden voor bejegening en controle er zijn, en hoe en wanneer er gerapporteerd dient te worden aan het Rijk. Er is slechts zeer beperkte individuele vrijheid voor gemeenten.

De inhoud van de AMvB heeft tot gevolg dat de vier voorlopende gemeenten (waaronder Utrecht) hun oorspronkelijke opzet moeten aanpassen. Zij worden in ieder geval in staat gesteld een nieuw experimenteervoorstel in te dienen, na vaststelling van de AmvB alsook de ministeriële regeling omtrent de voorwaarden waaraan een experimenteeraanvraag moet voldoen. Of dat betekent dat hun aanvragen als eerste behandeld worden, is niet duidelijk. Is dat wel het geval, dan bepaalt de

omvang van de doelgroep van deze vier gemeenten al de mogelijkheden van de andere gemeenten om mee te doen.

De AMvB schrijft namelijk voor dat maximaal 25 gemeenten een experiment mogen uitvoeren, waarbij de totale groep deelnemers maximaal 4% van het totale (landelijke) bijstandsvolume mag beslaan. Wordt deze omvang al eerder bereikt, dan is dat het bindende criterium en kunnen er dus minder gemeenten deelnemen.

Nadere inhoudelijke informatie over de AMvB en de algemene voorwaarden / afwijzigingseisen voor experimentopzetten vindt u in de bijlage bij dit raadsinformatiebulletin.

Gezamenlijke experimentopzet

Uiteraard is er in de afgelopen weken reeds contact geweest met de gemeente Utrecht. Deze heeft aangegeven zich op basis van de nieuwe situatie te concentreren op het ontwikkelen van een nieuwe projectopzet in samenwerking met de gemeenten in haar eigen arbeidsmarktregio. De samenwerking met andere gemeenten blijft beperkt tot kennis- en informatie-uitwisseling. Het is voor de Maastricht-Heuvellandgemeenten dan ook geen optie meer om aan te sluiten bij de experimentopzet van Utrecht.

Dit laat onverlet dat er bij de zes gemeenten een politiek-bestuurlijke wens is om een gezamenlijk experiment te ontwikkelen en uit te voeren. Vooral ook gelet op de intensieve regionale samenwerking, waaronder de gezamenlijke beleidsvorming op het gebied van sociale zekerheid en de regionale uitvoeringsdienst. Maar ook hier gooit de AMvB mogelijk roet in het eten. Uit het stuk dat nu voorligt wordt namelijk niet duidelijk of, en zo ja op welke wijze, samenwerkende gemeenten een experimentopzet in kunnen dienen. Vooralsnog lijkt de AMvB uit te gaan van individuele aanvragen. Deze kwestie is reeds onder de aandacht van het Ministerie gebracht. De verwachting is dat de voorlichtingsbijeenkomsten die het Ministerie voor gemeenten organiseert meer duidelijkheid bieden.

De gemeente Maastricht neemt ook nu weer het voortouw om één en ander goed in kaart te brengen. Zodra er meer definitieve duidelijkheid is, zal dit dossier opnieuw onder uw aandacht worden gebracht.

Hopende u hiermee voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd,

hoogachtend,

Drs. H.M.L. Dauven
Wethouder Sociaal Domein